

Bezpečně online:

Přednáška pro rodiče o kyberbezpečnosti dětí

JAN KRUŽÍK

KOORDINÁTOR EBEZPEČNOSTI

KRUZIK.JAN@ZSOBRESZINY.CZ

Cíle

- seznámení se základními principy kyberbezpečnosti
- informovat k čemu se děti v online prostoru dostanou
- sdílení/poskytnutí užitečných tipů a nástrojů

Obsah

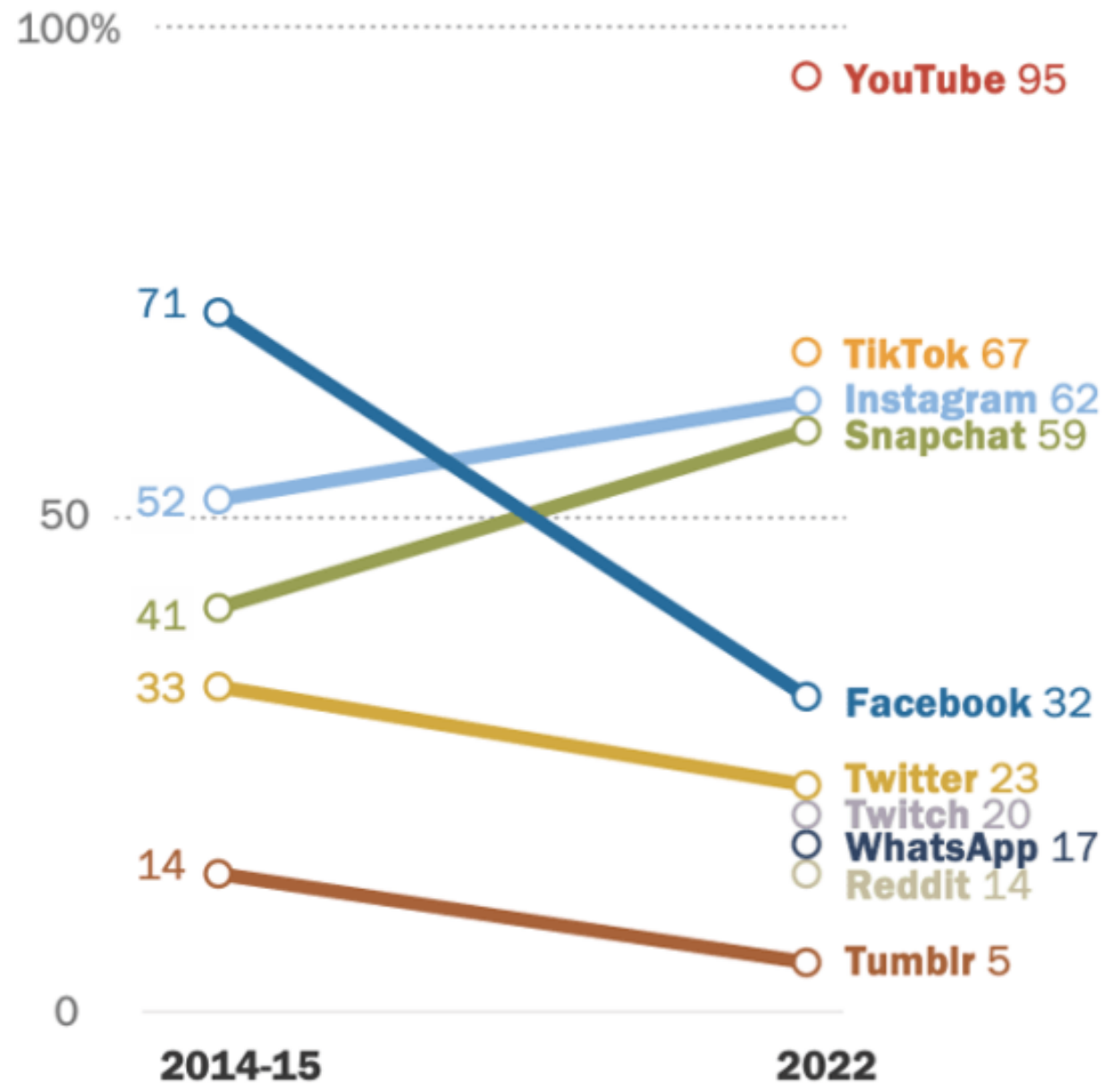
- Sociální sítě
- Proč se mluvit o daném tématu – statistiky a data
- Možnosti rodičovské kontroly
- Fenomény dnešní doby
- Škola – prevence
- Doporučení pro rodiče

Sociální sítě

„**Sociální síť, společenská síť** nebo **komunitní síť** je služba na Internetu, která registrovaným členům umožňuje si vytvářet osobní (či firemní) veřejný či částečně veřejný profil, komunikovat spolu, sdílet informace, fotografie, videa, provozovat chat a další aktivity.“ (*wikipedie*)

- [Mentimeter](#)

Změny v používání
soc. sítí u dětí ve věku
13–17 let během let
2014–2022

Proč se o problematice online prostoru bavit?

84 %

českých dětí je na síti prostřednictvím mobilních telefonů. Ty dávají dětem více soukromí, svobody a nezávislosti na rodičovské kontrole.

ZDROJ: PRŮZKUM GLOBAL KIDS
ONLINE, 2018

11 %

českých rodičů sleduje obsah, který jejich děti procházejí online.

ZDROJ: PRŮZKUM GLOBAL KIDS
ONLINE, 2018

49 %

*českých dětí komunikuje online s někým,
koho osobně neznají.*

ZDROJ: PRŮZKUM GLOBAL KIDS
ONLINE, 2018

26 %

*českých dětí se online setkává
s nenávistnými zprávami nejméně jednou
za měsíc.*

ZDROJ: PRŮZKUM GLOBAL KIDS
ONLINE, 2018

15 %

českých dětí má přímou zkušenost s erotickými zprávami nebo se sdílením intimních fotek.

ZDROJ: SEXTING A RIZIKOVÉ SEZNAMOVÁNÍ ČESKÝCH DĚTÍ V KYBERPROSTORU, 2017

20 %

českých dětí by neodmítlo osobní schůzku s cizím člověkem, kterého znají jen z online světa.

ZDROJ: SEXTING A RIZIKOVÉ SEZNAMOVÁNÍ ČESKÝCH DĚTÍ V KYBERPROSTORU, 2017

více než **40 %**

dětí obdrželo od někoho jiného erotickou či pornografickou fotografii, na které je někdo částečně či zcela svlečený.

ZDROJ: SEXTING A RIZIKOVÉ SEZNAMOVÁNÍ ČESKÝCH DĚTÍ V KYBERPROSTORU, 2017

JAKÉ INFORMACE DĚTI VEŘEJNĚ SDÍLEJÍ?

89 %
jméno a příjmení

67 %
fotografii obličeje

64 %
email

21 %
telefonní číslo

16 %
adresu školy

15 %
kontaktní údaje k Skype, Viber apod.

11 %
adresu bydliště

3 %
heslo k emailovému účtu

62 %

českých dětí již někdy muselo zablokovat jiného uživatele v kyberprostoru

ZDROJ: PRŮZKUM SPOLEČNOSTI KASPERSKY

47 %

dětí mladších 12 let používá denně dvě sociální sítě, ačkoliv je mohou oficiálně používat až od 13 let

ZDROJ: PRŮZKUM SPOLEČNOSTI KASPERSKY

Důvěra mezi dítětem a rodičem

Možnosti rodičovské kontroly

- respekt k soukromí dítěte
- obě strany vědí, že kontrola probíhá
- rodičovská aplikace x stalkerware (sleduje soukromé zprávy, SMS, nahrává telefonáty)
- > dítě v určitých případech může obejít (rodičovské párování na TikToku – vytvoří jiný profil)
- **nejlepší zabezpečení si dítě poskytne samo!**
- <https://www.dvojklik.cz/>

Možnosti rodičovské kontroly - průběh

- omezení času u obrazovky
- sledování online aktivity
- zákaz stahování online aplikací (a nákupu v nich)
- GPS lokalizace
 - Windows 10 – Family Safety
 - macOS a iOS – [Rodinné sdílení](#)
 - Google (Android, Chrome, Youtube, Google Play) – [Family Link](#)
 - TikTok, Snapchat, Meta (Facebook, Instagram) – mají své nástroje

Fenomény dnešní doby

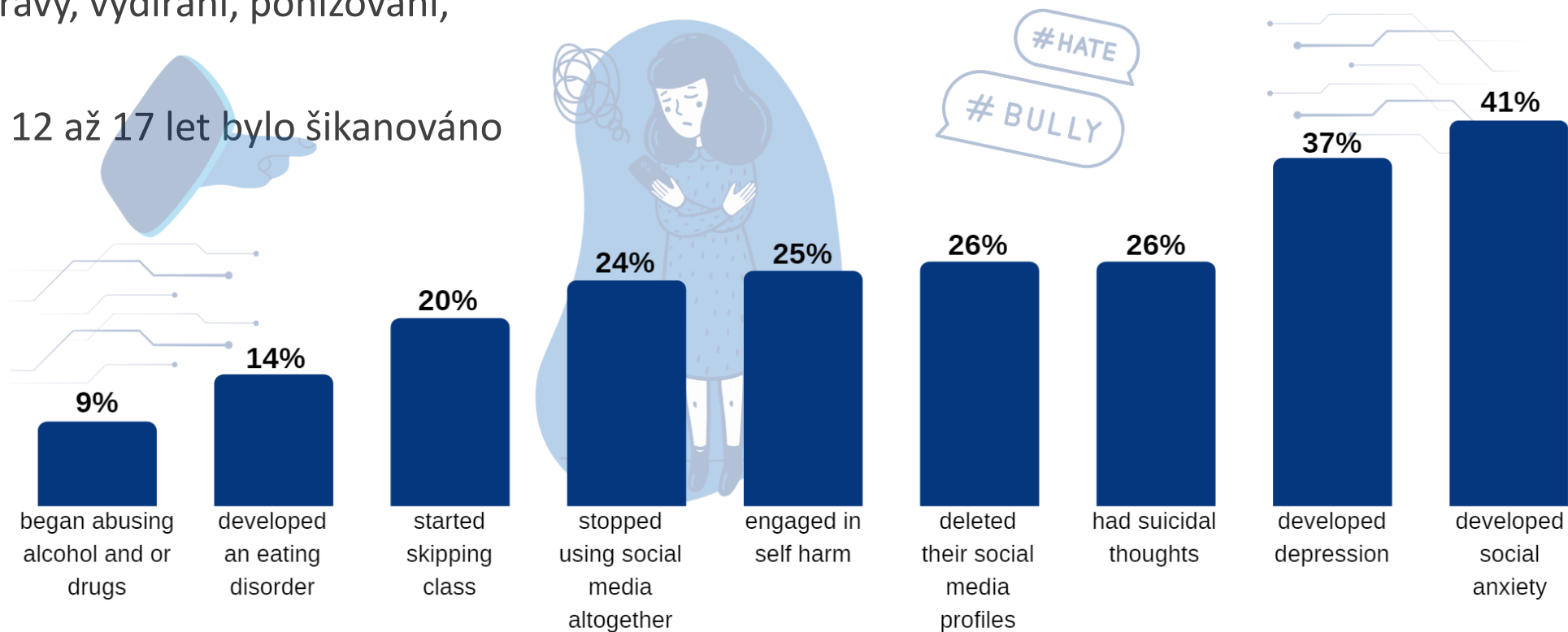
- **Happy slapping**
- **Cyberbullying (Kyberšikana)**
- **Exposing (Vystavování) a Sexting**
- **Online Shaming (Online hanobení)**
- **Doxing** – zveřejnění os. údajů online s cílem poškodit
- **Kybergrooming a kyberstalking**
- **Online Hate Speech (Online nenávistná řeč)**

Kyberšikana

... je velmi důležité odlišit rozdíly mezi tzv. škádlením a kyberšikanou. V rámci škádlení mají obě strany vyrovnané síly, oběť může škádlení zastavit, škádlení je ve své podstatě pozitivní proces. Naopak kyberšikana tyto vlastnosti nemá - agresor či agresoři mají nad obětí převahu, oběť nedokáže útok sama od sebe zastavit.

- pomlouvačné zprávy, vydírání, ponižování, hanobení,...

- 37 % lidí ve věku 12 až 17 let bylo šikanováno online (Patchin, 2019)

Exposing (Vystavování) a Sexting

- sexting – posílání intimních fotografií jiné osobě
- exposing – citlivá data/fotografie dále šířena bez souhlasu
- každý sedmý nezletilý (14 %) někdy někomu poslal vlastní intimní foto či video
- téměř každý pátý sdílený soubor dětmi (18 %) nějakou formou zneužit (Policie ČR)

„Hlavně, aby to nezjistili naši.“ Problémový sexting chtějí děti řešit anonymně

Pokud se děti setkají s nějakým problémem online velmi často je chtějí nejdřív řešit samy a bojí se reakce svého okolí. Často se totiž jedná o sextortion, neboli vydírání intimními materiály.

Kybergrooming a kyberstalking

- kybergrooming

- online psychická manipulace s dítětem
- cíl – získat důvěru, vylákat na schůzku, zneužít
- trestný čin „Navazování nedovolených kontaktů s dítětem“

- kyberstalking

- opakované a stupňované kontakování
- cíl - vyvolat pocit strachu o své soukromí, zdraví nebo život
- trestný čin „Nebezpečné pronásledování“

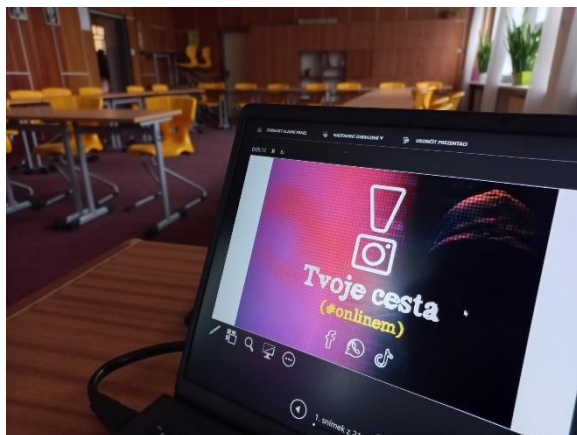
Happy slapping

https://www.youtube.com/watch?v=4nWNLa9643M&t=1s&ab_channel=JanHanko

Co děláme ve škole?

- Preventivní program
 - o 4. – 9. ročník má nějakou formu prevence
 - o Policie, tematicky zaměřené třídnické hodiny, informatika, školní řád (telefony – dohodnutá pravidla)...
- Netiketa – soubor pravidel

Základní škola Otokara Březiny, Jihlava

NAŠE ŠKOLNÍ NETIKETA

Víš, co je to netiketa? Jasně že ano, etiketa na netu. Podobně jako běžná etiketa, i netiketa jsou pravidla. Když se jich budeš držet, ostatním tím o sobě říkáš: **jsem slušný člověk a můžete si mě vážit.**

- 1) **Pravidla slušnosti** z běžného života **platí i na internetu**. Co je nevhodné v obvyklém životě, je samozřejmě nevhodné i na internetu.
- 2) **Respektuj pokyny vyučujících.** *To, že ve škole pracuješ s počítačem, mobilem atd., není Tvoje právo, ale dobrá vůle vyučujících.*
- 3) **Neomezuj ostatní při jejich vlastní práci**, ať už pracují na síti nebo v obyčejném sešitě. *Hlasitost Tvého mobilu je sice působivá, ale ostatní Tvoje muzika ruší.*

Řešení problému (právní hled.)

- požádat o smazání
závadného obsahu
provozovatele webu

- řešit s policií (důležité
uchování důkazů, např.
kopie obrazovky)

- škola (metodický postup)

Policie České republiky

28 November at 09:52 · 🌐

Neomezená virtuální svoboda a anonymita má i na sociálních sítích právní rámec a hranice. Svým příspěvkem či jen komentářem můžete naplnit skutkovou podstatu hned několika paragrafů trestního zákoníku. Myslete na to, než napíšete nějaký ten „jed“ - děkujeme!

§ 181 - poškození cizích práv

§ 184 - pomluva

§ 345 - křivé obvinění

§ 355 - hanobení...

§ 356 - podněcování k nenávisti...

§ 357 - šíření poplašné zprávy

§ 364 - podněcování k trestnému činu

§ 365 - schvalování trestného činu

§ 404 - projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačování práv a svobod
člověka

ZÁVAZNÁ STRATEGIE VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

- **při podezření na šikanu ihned informovat výchovného poradce nebo vedení školy**
- **ochrana oběti, poskytnutí první pomoci**
- **vedení školy nebo výchovný poradce v případě vážného fyzického napadení žáka uvědomí státní zastupitelství, OSPOD**
- **vyšetřování probíhá vždy ve spolupráci s vedením školy**

982 Comments 4,039 shares

 Comment

 Share

Jak by se měl chovat rodič?

- důvěra mezi rodičem a dítětem je klíčová
- komunikace a prevence ([netiketa](#))
- nevyčítat, ocenit odvalu se svěřit
- <https://www.povidejmesi.cz/>
- zvážit sdílení rodinných fotek
 - o svlékáací aplikace - [DeepNude](#)
 - o <https://pimeyes.com/en>
 - o [možný scénář - youtube](#)

„Být teenager, zhroutila bych se.“
Svlékáací aplikace už mají dopady i v Česku

MAGDALENA KULASOVÁ

Victoriya Michshenko se rozhodla svou zkušenost sdílet včetně snímku, který byl upraven pomocí umělé inteligence. Sama ho ale rozostřila, černé pásky dodala redakce.

„Proč nám skvělá technika, která šetří práci a usnadňuje život, dosud přinesla tak málo štěstí? Odpověď je prostá: protože jsme se ji nenaučili rozumně užívat.“

*Albert Einstein, německo-americký fyzik,
autor teorie relativity 1879–1955*